

SPRAWOZDANIE ZE ZJAZDU STOWARZYSZENIA TEOLOGÓW MORALISTÓW
(LICHEŃ, 12-14.06.2022)

Doroczny Zjazd Teologów Moralistów został rozpoczęty uroczystą Eucharystią pod przewodnictwem ks. prof. dr. hab. Antoniego Bartosza, który w homilii podkreślił, że Chrystus jest źródłem i dawcą wszelkiej świętości, jednakże Kościół pokazuje wiernym także konkretne wzorce osobowe. W dniu 13 czerwca w liturgii wspomina się św. Antoniego z Padwy, dlatego kaznodzieja przedstawił jego postać i historię życia oraz wskazał kilka implikacji dla teologów moralistów wynikających z hagiografii Opiekuna Ubogich. Następnie wprowadzenie do podejmowanej w czasie zjazdu problematyki wygłosił o. prof. dr. hab. Andrzej Derdziuk OFM Cap, przewodniczący STM. Powitał wszystkich uczestników, przedstawił program spotkania oraz zarysował kluczowe kwestie dla STM w obecnej dobie.

W pierwszej sesji głos zabrał ks. dr. hab. Dariusz Krok prof. UO, który wygłosił wykład pt. *Lęk, fobia, strach – perspektywa psychologii klinicznej*. Wystąpienie dotyczyło prezentacji problematyki lęku i form jego przeżywania. Prelegent poruszył kwestię rozróżnienia lęków: egzystencjalnego, psychologicznego, społecznego i moralnego. Następnie została omówiona kwestia patologicznych przeżywań lęku. Kolejno głos zabrał ks. dr. Grzegorz Ciula, przedstawiając zagadnienie pt. *Lęk jako element determinujący czyn ludzki*. Prelegent poruszył problematykę zarządzania strachem w przestrzeni mainstreamowej. Przypomniał, że w ocenie ciężkości bojaźni należy zauważyć wielkość zła zagrażającego człowiekowi. Przedstawił szczegółowe uwarunkowania oceny moralnej działania pod wpływem lęku. Następnie dr. Anna Rygielska-Kowalczyk z ośrodka psychoterapeutycznego Pracownia Dialogu w Warszawie przedstawiła problematykę dróg radzenia sobie z lękiem. Wskazała, że w kwestii jego przeżywania idzie o oswojenie go i wykorzystanie potencjału do realizacji założonych celów. Prelegentka uwzględniła odbiorców na potrzebę dostrzegania lęku, charakterystycznych objawów oraz odczytywania jego komunikatów, a także podała wiele praktycznych sposobów radzenia sobie z lękiem. Pierwsza część sympozjum została zakończona interesującą dyskusją dotyczącą współczesnych form przeżywania lęku przed potępieniem oraz przystępowaniem do sakramentu pokuty i pojednania.

Następnie miała miejsce druga sesja konferencji, którą zainaugurował wykład pt. *Zarządzanie strachem w perspektywie współczesnych katastrofizmów* wygłoszony przez ks. prof. dr. hab. Jerzego Gocko (KUL). Prelegent rozpoczął od prezentacji problematyki katastrof oraz sposobów informowania o nich i wykorzystywania ich potencjału w różnych przestrzeniach społecznych, m.in. w mediach i polityce. Prelegent przedłożył kryteria określania wydarzenia mianem katastrofy globalnej. Wskazał wybrane wydarzenia historii współczesnej, które można by uważać za globalne katastrofy, m.in. zamach na WTC 11.09.2001 roku lub wybuch pandemii COVID-19. Należało także relację zależności między wolnością, bezpieczeństwem i polityką oraz wyzwaniem moralnym z nimi związanymi. Następnie zabrał głos o. prof. UAM dr. hab. Borys Soiński OFM, prezentując wykład pt. *Model silnego przywództwa jako antidotum na strach*. Prelegent rozpoczął od przedstawienia zależności pomiędzy rolą przywódcy a doświadczeniem społecznego radzenia sobie ze strachem. Przedstawił pojęcie przywództwa, odróżniając je od władzy, kolejno podjął się prezentacji i dywersyfikacji pojęć silnego przywódcy oraz charyzmatycznego przywódcy. Następnie omówił problematykę stylów przywództwa autokratycznego oraz demokratycznego. Wykład został zakończony podjęciem kwestii pokonywania lęku i strachu w odniesieniu do przywództwa. Druga część sympozjum została zakończona ciekawą dyskusją dotyczącą problematyki wykorzystywania strachu do osiągania celów przez polityków oraz niedojrzałości w przewodzeniu niektórym ruchom eklezjalnym.

Kolejną sesję rozpoczęło wystąpienie ks. prof. dra hab. Zbigniewa Wanata pt. *Bojaźń Boża początkiem mądrości*. Prelegent poruszył ważne z punktu widzenia teologii moralnej zagadnienie lęku i bojaźni przed Bogiem oraz ich właściwego rozumienia. Następnie zaprezentowany był referat pt. *Chrześcijańskie pojęcie męstwa i wielkoduszości* autorstwa ks. dra Wojciecha Surmiaka. Teolog rozpoczął od istotnego rozróżnienia kategorii męstwa i wielkoduszości, odnosząc się do biblijnych i klasycznych definicji. Ukazał ich rozumienie, rolę i znaczenie w tradycji chrześcijańskiej. Ostatnią część drugiego dnia sympozjum zakończyła twórcza dyskusja odnosząca się m.in. do problematyki rozumienia bojaźni Bożej oraz jej relacji do miłości wobec Boga.

Następnie miało miejsce walne zgromadzenie STM, na którym dokonano wyboru nowego zarządu oraz omówiono bieżące kwestie związane z działaniami Stowarzyszenia Teologów Moralistów. W skład nowego zarządu STM na lata 2022-2025 zostali wybrani ks. prof. dr hab. Marian Machinek (UWM) jako przewodniczący, o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk (KUL) jako wiceprzewodniczący, ks. dr Jarosław Sobkowiak MIC (UKSW) jako sekretarz oraz jako członkowie zarządu ks. dr hab. Andrzej Pryba, prof. UAM i ks. prof. dr hab. Zbigniew Wanat (UMK).

Trzeci dzień sympozjum rozpoczęto od wspólnej Eucharystii w bazylice Matki Bożej Licheńskiej pod przewodnictwem ks. dr. hab. Sławomira Nowosada prof. KUL, który w homilii zadał ważne pytanie o jakość teologii moralnej w Polsce oraz o wierność teologów moralistów doskonałemu Bogu i Jego słowu. Następnie odbywały się sesje w grupach dotyczące tematyki teologii moralnej wobec aktualnych wyzwań. Praca warsztatowa składała się z kilku krótkich prezentacji wybranych zagadnień związanych z lękiem w Biblii i Tradycji chrześcijańskiej oraz w życiu świętych, a także w życiu społecznym, rodzinnym i zawodowym. Praca warsztatowa pozwoliła na wniesienie licznych, istotnych tematów związanych z problematyką lęku w teologii oraz była polem do dyskusji i wymiany spostrzeżeń prelegentów i uczestników. Całość sympozjum została zakończona wspólną modlitwą i zaproszeniem na kolejne spotkanie w przyszłym roku.

Michał Pierzchała

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9214-2353> * michal.pierzchala@kul.pl

DOI: <http://doi.org/10.21852/sem.2022.3.18>